

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 64.

V Ljubljani, četrtek 18. marca 1926.

Leto I.

Slovenija umira.

Danes, ko Slovence biča in pri-
bija na križ Radič-Pašičev režim,
danes, ko ječi pod davčnim bičem
kmet, delavec in uradnik, danes, ko
prihajamo v dobo najjačje ek-
stenčne krize, danes, ko ne vemo,
kako in kam nas bo vrgla evropska
politična spekulacija nekaterih ve-
ličin, danes, ko razočarani stojimo
ob razvalinah svojih upov in utri-
pov, danes, ko z žalostjo pišemo ža-
lostno zgodovino in se bojimo pogle-
dati v bodočnost, danes se razdva-
jamo in se cepimo ter izpodkopa-
vamo tla svojemu bratu, svojemu
očetu, svojemu sinu, to pa zato, ker
že od nekdaj bolehamo na boleznih,
da istočasno hočemo zidati in po-
dirati. Danes, ko občutimo udarec
dobe vsi, danes ne znamo najti poti,
po kateri bi mogli priti do jasnega
razgleda in klenega zaključka in
koder bi se zasvetila rešna zvezda
našega človeka. Prerekam se o kul-
turi, prerekam se o zaslugah posa-
meznega iz tega ali onega razdobja
slovenskega miselnega in gospodarskega
razvoja, v gospodarski krizi
rešujemo kulturna vprašanja, go-
spodarska pa v kulturni. Smo pač
taki in smo bili taki, da ne znamo
ali pa nočemo pogledati čez vrtno
ograjo svojih domov, temveč da ti-
čimo v zagrajenih kolibah svojega
miselnega razmaha.

O slovenski kulturi se je že pre-
cej in celo preveč pisalo, to pa zato,
ker so o kulturi pisali ljudje, ki je
niso pojmovali, ali pa so jo hoteli
suženjsko priklopiti svoji stranki,
kot bi bila kultura plod stranke, ali
pa kot bi kulturo ustvarjali politi-
čni priganjači in politični sesalci.
Taki pisarji o kulturi so tudi da-
našnji demokrati. Včasih jim je bil
stalno na jeziku omleden in plehki
pojem napredek in ko se je do ogab-
nosti izbrusil, so si pritaknili v na-
rodnostno oduševljenost kulturo in
jo hoteli takoj monopolizirati; kajti
demokrati ljubijo monopole in mo-
nopol jim je narod, monopol sloven-
ska individualnost, s katero baran-
tajo po potrebah in političnih pri-
likah in kakor je prikladno in ko-
ristno voditeljem »naroda«.

V splošni gospodarski krizi torej,
ki kliče nujno rešitev, se naše stran-
ke prerekajo za osebnostne koristi
in pri ustvarjanju slovenske fronte
so začeli z najogabnejšim bojem,
kar jih je kdaj doživela slovenska
politična zgodovina. Trkajo se na
prsi kot narodni odrešeniki oni, ki
so narod zatajili, ali pa celo prodali,
če jim je le kazalo, trkajo si na ju-
goslovansko navdušenost oni, ki se
po prevratu niso upali javno in
očitno zakleti slovenske, sočne kle-
tve, ker niso bili sigurni, kaj in
kako. In tako se je zgodilo, da da-
nes ne znajo ti gospodje iz svojega
navdušenja, ker jih je navdušenje
zdebelilo in napolnilo njihove pre-
dale ter nimajo srca in ne misli za
propadanje naroda. Z nečimerno
gesto govore o svojem kulturnem
pomenu in profanirajo slovensko
zgodovino; kajti demokrati, ki so
vedno odrekli Slovincem sloven-
sko individualnost, demokrati, ki so
pred Sibi oblatili slovensko ime,
demokrati, ki so začeli pri nas je-
zikovni boj in v boju seveda klavr-
no pogoreli, ti demokrati si danes
laste vseh kulturnih vrednot, ki si
jih je tekom stoletij nanizal sloven-
ski narod v venice trpljenja, suženj-
stva in izžemanja. Dobro vemo,
kako malo je obrodil zdravih sadov

slovenski liberalizem, ki se preko
romana »V krvi« pa do Lahovih
»Spominov« ni nikdar preril do
globljega gledanja; kajti reklamno
podjetje se ni kultura in plakat, tu-
di še ni kulturno področje, po kate-
rem moremo soditi višino narodo-
vega razvoja. Prav tako niso da-
našnji demokratiški psevdonimi
očetje raznih osluzenih, s pervers-
nostjo zabeljenimi romani kulturo-
nosci, čeprav so se včasih slinili v
Cankarjevo družbo in se skušali
dokopati do njegovega socialnega
gledanja.

Taki demokratiški očetje in mož-
je danes govore o kulturi, v ka-
teri so že zdavna dvomili, ker je
niso znali doumeti. Doumeti jo je
znan Prešeren in jo je dobršen kos
ustvaril, izpopolnil jo je Cankar,
izpili in jo dvignil do ramen kul-
ture največjih narodov. Toda ne
Prešeren, ne Cankar nista zrasla v
liberalizmu, liberalizem je zasolil
samo Stritarja, Cankar ga je pa
edino pravilno ocenil in ga postavil
tja, kamor spada, v arhiv. In še pri-
dejo danes demokrati in hočejo mo-
nopolizirati slovensko kulturo in jo
zabeliti s svojo »Domovino«, seve-
da v blagor domovine. Poplaviti
hočejo s »šundom« slovenske hiše
ljudje, ki so se očitno izpovedali, da
jih je sram slovenskega imena, do-
biček hočejo od naroda oni, katerim
je bil narod samo plašč za speku-
lacije in izhodišče k polnim mizam
in ki so narod smatrali samo za be-
dasto maso, ki naj slepo raca po
ukazih svojih »predpostavljanih«.
Tako plitvega pojmovanja o domo-
vini, tako umazane ljubezni do na-
roda še ni nobena stranka v Slove-
niji pokazala, kot ravno demokrati-
ska, četudi stalno in povsod obsi-
pava ljudi s svojim nacionalizmom.

Če bi bilo demokratom res kaj
do domovine in slovenskega naroda,
bi s svojim vplivom, o katerem se
povsod bahajo, pomagali premagati
slovensko bedo in bi pozabili na
svoje koristi in na eventuelne kori-
sti konzorcija »Domovine«, pozabili
na škofa, ki je v kulturnem oziru
več koristil narodu kot Žerjav in
njegova »Domovina«, in tudi več
kot »Jutro«; pozabili na sovražno-
sti, ki so nam precej razumljive —
kajti demokrati se boje samo kon-
kurence, ali bi pa radi s frazami in
hrupnim kričanjem popravili in
zamazali stare grehe — ter pogle-
dali našega kmeta, našega delavca,
našega uradnika, ki sključeni in z
bolestjo jedo tenki kos svojega kru-
ha in se vedno boje še za ta kos;
kajti kadar se mogoteco zljubi, od-
ust jim odtrgajo še ta kos. Ej na-
rod, ki so te demokrati in klerikaleci
prodali, ali te vsaj prodati hoteli,
ej narod, ki po nacionalističnih ide-
ologijah nisi narod, ali boš izpregle-
dal, ali ne boš? Čas bi bil in morda
je v tvojem izpregledanju rešitev.
Če do danes nisi spoznal demokrat-
skih spekulacij in klerikalne lju-
bezni do tebe, spoznati moraš to se-
daj, ko te vsi puščajo na cedilu in
tihi in naskrivoma pritrjujejo k
davčnemu sistemu, tvoji smrti.

STOTNIK — TRGOVEC Z DE- KLETI.

Linc, 18. marca. V Lincu so are-
tirali bivšega stotnika J. Szaboja, ki
je bil osumljen, da je trgoval z de-
kleti. Ob priliki preiskave na njego-
vem stanovanju so našli veliko ob-
tožilnega materiala, ki zelo kom-
promitira stotnika.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in
po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din
za inozemstvo mesečno 32.— Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
tina enostolpna vrsta 2-25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Proti Delavski zbornici.

Povsem nepričakovano je mini-
ster za socialno politiko g. Simon-
vič odredil, da mora pravilno izvo-
ljena Delavska zbornica prenehati
do nadaljnjega s poslovanjem. Brzo-
javno je zahteval vse zapisnike in
naročil, da se ne sme izvršiti noben
doslej storjeni sklep.

Motivi ministra za socialno po-
litiko so za enkrat še nepoznani.
Zagotavljamo pa, da bomo dognali,
kdo je to zagrešil in povzročil.

Polom tajne diplomacije.

Ženeva, 18. marca. Po brezuspeš-
nih in dolgotrajnih pogajanjih so
sklenili, da odgode sprejem Nem-
čije v Zvezo narodov in odlože iz-
premembro sveta Zveze narodov.

O preložitvi sprejema so sklepa-
li v neoficijelni seji sveta Zveze na-
rodov in na tej seji so z večino gla-
sov sprejeli navedeni sklep, obenem
pa izdali komunike, ki v bistvu ne
pove ničesar in je očitno akt največ-
je zadrege in splošnega poloma. Za
sklep je glasovalo sedem, proti pa
trije člani. Proti je glasovala Bel-
gija, Švedska in Japonska.

V objavljenem komunikeju po-
vdarjajo udeležene države, da vztra-
jajo i nadalje na Locarnskem paktu
in izražajo upanje, da bodo lahko
odstranili do jesenskega zasedanja
vse težkoče, ki preprečujejo spre-
jem.

Ženeva, 18. marca. Ves večeraj-
šnji dan so se vršila posvetovanja

Proračun ministra za šume in rude — razprava o ko- rupciji.

Belgrad, 18. marca. Pri tokrat-
nem obravnavanju proračuna doživ-
ljamo prvokrat, da navajajo ministri
v svojih ekspozejih vsaj nekaj sta-
stičnih števil. Tudi dr. Krkič je
imel napisanih nekaj podatkov o
premogovni produkciji v državnih
rudnikih. Po njegovih navedbah so
izkopali v državnih rudnikih l. 1921.
34.100.000, leta 1922. 37.270.000 leta
1923. 41.115.000, leta 1924. 41.836.000
in leta 1925. 41.520.000 stotov pre-
moga.

Obširneje pa je minister dr. Ni-
kič govoril tudi o novem rudarskem
zakonu. V ministrstvu za šume in
rude je osnutek že izdelan in kakor

se čuje, se le bistveno razlikuje od
osnutka, ki je bil že svojčas v raz-
pravi na skupni enketi delavskih
zbornic v Brodu.

Razprava o proračunu ministr-
stva za šume in rudnike pa je bila
glasna obsodba sedanjega režima.
Vprašanje premogovne produkcije
identificira režim z eksploatacijo za
svoje strankarske koristi. Kaj čuda,
če so brez zanimanja poslušali re-
žimovci razkritja o nesramnem po-
stojanju Trboveljske premogokopne
družbe, o korupciji v Steinbeissovem
podjetju in drugih zlorabah v držav-
nih premogovnikih.

NEMČIJA ZA OSEMURNI DELOVNIK.

London, 18. marca. Na konferen-
ci o delovnem času je govoril nem-
ški minister dela dr. Brauns o vpra-
šanju delovnega časa v Nemčiji sle-
deče: Po vojni je bil osemurni de-
lovnik do leta 1923. v polnem obse-
gu v veljavi. Vsled popolne valutne
katastrofe in popolnega gospodar-
skega propada pa je bila vlada pri-
siljena, da je izdala še sedaj ve-
ljavno naredbo o delovnem času.
Vendar pa smatra vlada to naredbo
slejkoprej za zasilno. Tudi prika-
zuje najnovejša uradna statistika
državnega urada dela, da ni nemo-
goče uveljaviti v Nemčiji zopet nor-
malni osemurni delovni čas. Toza-
deveni zakonski predlog bodo še te-
kom tega poletja predložili nem-
škemu parlamentu. Ta zakonski
osnutek je tako prirejen, da bo mo-
goče na njegovi podlagi izvesti ra-
tifikacijo Washingtonskih konven-
cij.

5 MILIJONOV DOLARJEV ZA ŠTAJERSKO.

Gradec, 18. marca. Med Štajer-
sko deželo in newyorško firmo Ba-
ker, Kellog & Komp. so se vodila že
dalj časa pogajanja za najetje večje-
ga posojila. Na podlagi teh pogajanj
je najela Štajerska dežela pri tej
firmi 5 milijonov dolarjev posojila,
ki jih bo uporabila v izključno pro-
duktivne svrhe in povrnila v 20 letih.

ČESKA VLADA POSLALA URAD- NIKE V BUDIMPEŠTO.

Budimpešta, 18. marca. V falsi-
fikatorski aferi je začela sedaj če-
ška vlada odločnejšo akcijo. Kljub
nesramnemu prikrivanju glede ponar-
jevanja čeških kron, je vendar pri-
šlo v javnost, da bi imela tudi Češka
država postati žrtev falzifikatorjev.
Kakor francoska narodna banka, je
sedaj tudi češka vlada poslala v Bu-
dimpešto svoje uradnike, ki so pred-
ložili državnemu pravdniku zahtevo,
da se i oni pritegnejo k preiskavi.
— Madžarska vlada se bo seveda tej

zahtevi do skrajnosti upirala, ter bi pomenilo zanje to še veliko večje ponižanje, kakor pa takrat, ko je pod pritiskom nezadovoljnih razkritij morala pristati na to, da nadzirajo poslovanje preiskovalnih oblasti inozemski uradniki.

PROCES V CHIETIJU — V GLEDALIŠČU.

Rim, 18. marca. Fašistovska oblast so izvedla za nemoteno sodno razpravo proti Matteottijevim morilcem obširne varnostne mere. Vsi vhodji k gledališču, v katerem se vrši porotna razprava, so zaprti s kordonom. Obtoženci so prepeljali iz sodnih zaporov z avtomobili, tako, da so spremljali obtožence oboroženi karabinierji. V gledališču samem pa je nameščena kompanija infanterije. Za inozemske poročevalce so priredili v dvorani posebno tribuno.

Obtoženci so prišli v dvorano s črnimi velikimi kravatami, pripete so imeli znake fašistovskih arditov. V dvorani je najstrožja rediteljska služba, obtožence v kletki pa stražijo karabinierji z nasajenimi bajonetmi.

Borza.

Danesnotira Zagreb: Berlin 13.5310 do 13.5710 (13.52—13.56), Italija 227.58—228.78 (227.54—228.30), London 276.15 do 277.35 (276.11—277.30), Newyork 56.70—57 (56.67 do 56.97), Pariz 205.11—207.11 (204.78 do 206.78), Praga 166.168—169.168 (168.10 do 169.10), Dunaj 8.0085—8.0485 (8.0050 do 8.0450), Curih 10.94—10.98 (10.94—10.98).

Curih. Belgrad 9.145 (9.14), Budimpešta 72.80 (72.80), Berlin 123.70 (123.70), Italija 20.84 (20.80), London 25.2575 (25.2550), Newyork 519.60 (519.50), Pariz 18.60 (18.72), Praga 15.385 (15.345), Dunaj 73.20 (73.20), Atene 7.30 (7.35), Bukarešt 219.50 (219), Sofija 3.75 (3.75), Madrid 73.20 (73.20), Varšava 60 (63.50), Amsterdam 208.15 (208.10), Bruselj 21.25 (21.50), Stockholm 139.20 (139.20), Oslo 111.75 (112.50), Kopenhagen 136.25 (136.25).

Trockij o Evropski krizi.

Trockij je v javnem govoru izjavil, da bo letošnja spomlad priča generalni krizi v Evropi. Trockij se je zopet dotaknil Amerike, rekoč, da sovjetom ni treba tirati Evrope v revolucijo, kajti to delo opravlja Amerika. Ameriški kapitalizem tira Evropo v revolucijo.

Trockij je rekel med drugim:

»Azija, ki ima dvakrat večje prebivalstvo kot Evropa, se dviga proti kapitalistični Evropi; in ne samo Azija, tudi Amerika vstaja proti Evropi. Evropa je dvatisoč let vladala in tiranizirala ves svet in zdaj prihaja ura plačila za njeno tiranstvo. Vprašanje je le, kdo zagospoduje nad Evropo, Azija ali Amerika.

»Angleški delavec je izgubil zadnjo drobtino privilegirane pozicije in postaja pravi proletarec. Iskal je po-

moči in našel jo je v sovjetskih strokovnih unijah.

»Poglejte Francijo. Zadnjih osemnajst mesecev je imela sedem finančnih ministrov. Inflacija se nadaljuje in frank se vedno pada. Dovolj je znamenj, da se bo kriza v Franciji izrazila še letos.

Rossi v Franciji.

Cesare Rossi, bivši šef tiskovnega biroja v notranjem ministertvu in desna roka Mussolinijeva, je pribežal v Nico v motornem čolnu iz Genove. Rossi pravi, da je že sit nadziranja fašistovske policije, katera mu je zavezala usta.

Novinarjem je med drugim izjavil: »Jaz lahko dokazem, da je Mussolini osebno odgovoren za umor socijalističnega poslanca Matteottija in za vse druge čine političnega nasilja v Italiji izza njegove vlade,« je dejal Rossi. »Mussolini nadaljuje z nasilnostmi radi svoje osebne slave in bo nadaljeval, dokler bo na krmilu.«

Rossijev pobeg močno vznemirja fašiste, ker jim je znano, da razpolaga Rossi z zelo važnimi dokumenti, ki lahko močno kompromitirajo Mussolinija samega, o katerem ni več dvoma, da je sokriv Matteottijevega umora. Zlasti z ozirom na sedanjo razpravo v Chietiju proti Matteottijevim morilcem, je Rossijeva navzočnost v Franciji italijanski vladi silno neprijetna. — V Francijo je pa tudi pobegnil in odnesel s seboj zelo važne spise Mussolinijev osebni tajnik Fasciolo. Rossi in Fasciolo lahko razkrijeta še marsikaj, ki bo italijanskemu fašizmu in njegovemu šefu močno škodovalo.

Mednarodni ženski dan. — Vsi na ženske shode!

Zveza delavskih žen in deklet priredi te dni širom Slovenije vrsto javnih shodov, na katerih bodo naše žene povdarjale svoje zahteve v političnem in socijalnem pogledu.

21. marca se pa ne bodo vršili delavski ženski shodi samo v Sloveniji, marveč po celem svetu, ker se 21. marca praznuje vsakoletni mednarodni delavski ženski teden, kakor je bilo to sklenjeno na mednarodnem kongresu socijalističnih žena. Na tisoče in tisoče ženskih shodov se bo tekom ženskega tedna vsepovsod vršilo, in to ne samo v Evropi, nego tudi po vseh drugih civiliziranih kontinentih. Prav je, da vsaj ob tej priliki v večji meri pokaže porajajoča se socijalna in politična zavest tudi naših proletarskih žen, in da jih pri tem delu podpirajo vsi naši zavodni somišljeniki. Ženski shodi v Sloveniji morajo pokazati, da se socijalistična ideja širi tudi med našim ženskim, in da naši sodruzi cenijo in razumejo napore Zveze delavskih žen in deklet v smeri probujanja in organiziranja ženskega proletarijata.

V Ljubljani se bo ženski shod vršil v nedeljo 21. t. m. ob 4. pop. v dvo-

rani Mestnega doma. Isti dan se bodo vršili enaki shodi tudi v Trbovljah in drugod, kakor smo že objavili.

Sodružice in sodruzi! Na delo, da bo ženski teden v čast socijalistični Sloveniji!

Socijalno delo Zagrebške delavske zbornice.

Milijonski proračun zbornice za leto 1926. — Socijalno politična akcija. — Fond za podpiranje brezposelnih. — Zgradba malih stanovanj, zborničnih delavskih domov, zavetišče za dojenčke in dečke, domov za zaščito mladih delavcev in prenočišče za brezposelne delavce. — Delavske gostilne. — Delavska Akademija. — Čitalnice in knjižnice.

Zagrebška delavska zbornica je imela 6. t. m. svojo IV. redno skupščino, ki je sprejela celo vrsto zelo pomembnih in koristnih sklepov.

Proračun zbornice.

V imenu upravnega odbora je tajnik Vladimir Pfeifer predložil proračun za leto 1926. Po obširni razpravi in pojasnilih je bil proračun soglasno sprejet. Poleg stroškov zbornične uprave, in to za delo samih upravnih zborničnih organov (n. pr. skupščine, seje, kongresi itd.) in za delo zborničnega administrativnega aparata (osredni zbornični urad; 8 podružnic, 40 poverjeništev, poročevalci, eksperti, dopisniki itd.). Proračun vsebuje tudi vse potrebne izdatke za socijalno politično delovanje zbornice. Proračun predvideva namreč popolno dopolnitev in dograditev posredovanja v delavskih sporih, inšpekcije, proučevanje sindikalnega pokreta, veze z mednarodno organizacijo dela, statistika o delavskih plačah, o emigraciji, domovih za zaščito mladih delavcev, zavetišče za dojenčke in dečke, prenočišče za brezposelne delavce in za delavce same itd. Posebne postavke proračuna predvidevajo tudi izdatke za študij ekonomskih problemov, za vodstvo ekonomske statistike, dela in propagande za ustanovitev delavskih nabavljalnih, produktivnih in kreditnih združenj ter za kulturno prosvetno akcijo (ustanovitev delavske akademije, javnih delavskih knjižnic in čitalnic; subvencije za povzdigo kulturnega, prosvetnega, humanitarnega in športnega pokreta, študijsko knjižnico zbornice, študijska potovanja ekskurzije in publikacije itd. Med rednimi izdatki je tudi vsota za vzdrževanje osrednjega tajništva delavske zbornice v Belgradu in odškodnina (za pobiranje davka) osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev.

Med izrednimi izdatki so postavke za zgradbo adaptacije, za humanitarne in kulturno prosvetne inštitucije, njenih podružnic in poverjeništev. Nadalje ne postavke določajo dodatke za razne zbornične socijalno politične in inve-

sticijske fonde (n. pr. za podpiranje brezposelnih Din 500.000; za zgradbo malih stanovanj Din 200.000, za osnovevanje delavske kooperative: Din 100 tisoč, za zgradbo delavskega (sindikalnega) doma v Zagrebu in v nekaterih provincijalnih mestih 1.500.000 Din; za odbor centralnega tajništva 500.000 Din; za zgradbo humanitarnih zborničnih institucij Din 150.000 itd.). Rekapitulacija vseh stroškov kaže naslednje številke:

I. Redni izdatki (zbornična uprava) Din 2.165.000, centralno tajništvo delavske zbornice Din 300.000, osrednji urad za zavarovanje delavcev Din 320.000, socijalna politika 325.000 Din, ekonomska politika Din 100.000, kulturno prosvetna akcija Din 290.000, skupaj Din 3.500.000.

II. Izredni izdatki: (definitivna organizacija zbornice, nabave in adaptacije, socijalno-politični fond, Din 300.000, investicijski fond: Din 2.860.720, skupaj Din 5.367.000.

Nepredvideni izdatki: Din 132.000.

Skupni strošek: Din 9.000.000. Za kritje teh stroškov služi 5% davek, katerega pobira osrednji urad za zavarovanje delavcev. Ta davek znaša Din 4.200.000 za leto 1926, dočim proračunska in izven proračunska višina za leto 1924—1925 znaša okoli 4.600.000. Ostale se bo kril iz raznih manjših dohodkov (subvencije).

Ukinjenje ministertva socijalne politike.

Po sprejetju proračuna je poročal tajnik zbornice Pfeifer o razvoju drugod in pri nas; o osnovi zakona o centralni upravi; o ukinjenju ministertva socijalne politike in drugih aktualnih zahtevah delavskega razreda na polju zakonske delavske zaštite. Predložil je resolucijo, v kateri skupščina protestira proti ukinjenju ministertva za socijalno politiko. To resolucijo smo že objavili v našem listu.

Pravijo...

Nehvaležen je svet in nehvaležna posebej še zaspana Ljubljana. Strokovnjaki so šli za blagor in lepoto Ljubljane v tujino, pa nikogar ni bilo, ki bi jim stisnil roko in želel srečo na težko in odgovornosti polno pot.

Najmanj to pa bi moralo biti, da bi gerenta od ljubljanskih davkoplačevalcev vsaj šopke dobila.

Pa še grša je nehvaležnost Ljubljane ta, da ne more iti gospod Pepe Turk kot pravi ljudski in demokratični župan na Dunaj in Prago. Potem pa je zadrega. Kaj je gerent, niti dunajski iznajdljivi policaj ne ve in ne zna. Zameriti se pa ne sme, če je zato gospod Turk gerenta za Bürgermeistra popravil. Če prav bi bilo bolj točno, da bi za gerenta nemško besedo Fuhrmann postavil.

Furman deželnega stolnega mesta Ljubljane je tudi častna in težka šarža.

Miroslav Krleža:

GOLGOTA.

Drama v petih dejanjih.

Prevel FERDO DELAK.

(Kristijanovo stanovanje. Kristijanova žena mora biti pobožna, ker so po vazah zataknjene oljne vejice s cvetne nedelje; stene so prenatrpene s svetimi slikami, madonami, angeli in porcelanastimi škropilnicami. Po omarah so svetniki iz sadre omotani v florih in veliko črno raspelo. Otroška postelja je kovinska, zeleno pobarvana, z makovim cvetom. Zakonske postelje v ozadju so odgrnjene. Pisane pernice. Edina luč je nočna svetiljka z rdečim steklom. V otroški postelji leži mali bolnik; pri njem je Kristijanova žena. Vidi se, kako se muči s spanjem. Pozna noč. Nekje izza zidovja odbije ura tričetrt. Dolg premor. Otrok blebeto v mrzlici. Mati poskoči, napaja otroka z zdravili in se muči zopet dalje. Premor. Na ulici voz. Od zunaj se čujejo koraki; spozna se, da je soba pritriljena. Žena se strese. Ključ zunaj v nekih oddaljenih vratih. Škripanje vrat. Nekdo prihaja s težkim korakom.)

KRISTIJAN (od alkoehola omamljen mrmra marseljezo: „La jour de gloire est arrivé!“ Glavo ima povezano, kot da je ranjen): O, zdravo, draga moja! Zdravo! Dober večer! Ti še nisi legla? To je demonstracija? Kaj? Hoho! Demonstracija? Hehe! No, kaj je? Kaj je zopet? Kaj me tako gledaš, kakor da bi kaj zakri-

vil? Imel sem dela! Neprestano delo, celo jutro in noč. Dva in sedemdeset ur sem na nogah, in nisem niti zatisnil očesa.

ZENA: Psst! Ne vpij! Kje si, prosim te, pravzaprav? Poslala sem po tebe gotovo že stokrat! In sama sem te iskala, a o tebi ni sledu. Kje si?

KRISTIJAN: Vem, da si poslala glas! Rekli so mi to, vem! A jaz nisem mogel! Ves dan sem okupiran! Vsako minuto! Tarifne komisije, komite, prefektura, organizacije, konzumi, tiskarne, ves božji dan! Jaz absolutno nisem mogel, niti za trenutek! „Žena vas kliče, sodrug!“ Čast ženi, mili moj, a najprej je stvar, potem žena! Da, tako! A kaj je tebi? Kaj ti je?

ZENA (jokaje): Kaj mi je? Ali nisem sporočila kaj mi je? Ka me tako gledaš, kakor da ne veš? No, glej... Glej... tu... na (glasno zajoče.)

KRISTIJAN: Kaj pa je? Jaz o vsem nimam niti pojma! Kaj je?

ZENA: Že dva dni žge kakor ogenj in se davi, jaz pa pošiljam po te, a tebe ni! Kaj ti je do svojega otroka?

KRISTIJAN: No, no, no, ni tako strašno! Ne kriči! Kaj vraga vpiješ? Vročica! Navadna vročica! Razgret je pil vodo, pa se je prehladil! Saj ti vedno pravim: ne pusti ga na cesto! Glej! Sedaj imaš! Sama si kriva! Tvoja večna indolencija; nič ne bo! Sedaj prosim lepo! Vsemu temu je kriva cesta! A zakaj nisi poslala po doktorja?

ZENA (neprestano tiho joče): Jaz nisem kriva; kaj sem zakrivila? Včeraj so ga prinesli iz šole, tam se je onesvestil! In doktor je bil že sedemkrat tukaj! Okoli Johove Marije je bil, in je obljubil, da še pridje nočoj. A jaz kakor nora pošiljam za teboj. Tudi jaz že nisem dve noči zatisnila oči! Tu se mučim na temle stolu! A kje si ti? (Glasen jok.)

KRISTIJAN: Moj Bog! Sedaj so abnormalni časi! Kje sem? Kaj se vraga delaš neumnejšo kakor si! Saj veš kakšne stvari so! In potem, danes ta nenavaden sprevod! In odbori, in seje, in posvetovanja, in telefon! Ne vem več kje se mi glava drži! Otrok žge! Žge! Zari, kakor žerjavica! Na, in nožice, vse gori! Angelj moj mali, zlati! (Poljubljuje malega v postelji.) Vse to ne bo nič! Vse je samo tako! Zopet se bo smejal... Očetova sreča! A kaj pravi doktor?

ZENA: Pusti ga! Kaj ga razkrivaš? Pojdi in lezi! Ves smrdiš po rumu!

KRISTIJAN: Nič ne smrdim, ali si me slišala? Ne poj mi! Kaj pravi doktor, te vprašam!

ZENA: Doktor ne reče nič! Pravi, da ne ve, kaj bi moglo biti! Samo z glavo kima in pravi, da je sedaj kriza! Tu je predpisal medicino, in dati se mu jo mora vsakih štiri-deset minut! Sedaj bi moral zopet priti! Čakam ga vsak čas! Oh, jaz nesrečnica!

KRISTIJAN: Prosim te, kaj toliko jočeš? Ni dovolj da je to, ampak sedaj še ti! Človek nikoli ne more iz komplikacije! Vedno same komplikacije! (Dalje prihi.)

Kino

TELEFON ŠTEV. 730.

Prednaznanilo: LILI DAMITA

Od danes dalje ob:

4. pol 6., pol 8., in 9. uri.

Težko pričakovani film smeja

Pat in Patahon vagabunda v Pratru.

Predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 2. dalje. Vstopnice dobite tudi že danes za jutri v pisarni.

Križem sveta.

VINSKA KOPALKA TOŽI GLEDALIŠKEGA MAGNATA.

Po vsem svetu sloveča vinska kopelj gledališkega magnata Earla Carrolla obeta postati pravi škandal za ves newyorški svet in precej pikra zadeva za glavnega krivca. Carroll je bil zadnjič poklican pred zvezno veleporoto v Newyorku. Pol ure se je mudil v porotniški sobi in odgovarjal na vprašanja, ki mu jih je zastavljal zvezni pravdnik glede glasovite vinske scene dne 23. februarja ob štirih zjutraj. Kaj je Carroll povedal pred veleporoto, je še tajnost. Zvezni pravdnik Emory R. Buckner je dejal le toliko, da se vrši preiskava na podlagi prohibicijskega zakona.

To pa še ni vsa smola, v katero leze magnat Carroll. Miss Joyce Hawley, lepa modistka in junakinja vinske kopelji, je naznanila po svojem odvetniku, da vloži tožbo proti Carrollu, ako ji ne plača, kar je obljubil. Puncica pravi, da ji je gledališki magnat obljubil tisoč dolarjev, če se sleče pred kosti in sede v banjo vina na odru; obenem ji je obetal, da jo najame kot igralko v svojem gledališču z lepo plačo. Ko je pa izvršila svoje delo, ji je magnat dal dvajsetak z besedami, naj se napije in pozabi na drugo.

Miss Hawley tudi grozi, da bo tožila Carrolla radi onečastičenja njenega imena. Ona je mislila, kakor jo je on zagotovil, da bo cela afera strogo privatna, tako da se ne bo nikdar izvedelo v javnosti — zdaj pa listi vseh dežela pišejo o tem in njo je sram, da se ne upa med ljudi.

VELIK HRUP V KATOLIŠKEM DEVIŠKEM DRUŠTVU.

Predsednica katoliških devic v Untertauernu je že precej dolgo bolehal na vodenici. Kljub vestnemu negovanju se bolezen ni obrnila na bolje, pač pa se je njeno zdravstveno stanje v vsakim dnem slabšalo. Nemudoma so poklicali k bolnici zdravnika. Ta ji ni predpisal raznih mazil in zdravil, pač pa babico, ki naj ozdravi te vrste vodenice. Predsednica katoliških devic se je branila take pomoči — svetoval pa je slično zdravilo kot zdravnik tudi župnik. Ker pa je previdnost mati modrosti, se je bolnica končno vdala zdravnikovi in fajmoštrovi zahtevi. Nekaj ur pozneje je bila predsednica marijinih devic poučena o vzroku njene bolezni in postala srečna mati. Razočarani župnik bo predlagal drugo predsednico katoliških devic, katere se bo taki vrsti vodenice znala bolj upirati. Skofje se lahko prepričajo, da ne le ona dekleta, ki imajo globoko izrezane bluze in kratka krila, lahko pridejo v skušnjava, pač pa tudi katoliške devičke, ki niso dovolj zavarovane pred prijaznostmi „žegnanih“ gospodov.

Pogumen kapelnik. V državnem cirkusu v Leningradu se je produciral švicarski strellec v Wilhelm Tell. Pri tem pa je bil ranjen kapelnik. Kroglica ga je zadela v usta in mu izbila več zob. Publika ni opazila, da je dirigent ranjen. Kapelnik je dalje dirigiral, končno pa se je zgrudil nezvesten na tla. Sovjetska vlada mu je za njegovo hrabrost priznala pokojnino.

Klub mladih poročencev. Navihani podjetniki v Trentonu pri Newyorku je ustanovil organizacijo, ki jo je krstil „Prvo leto — klub“. Klub bo podpiral zakonca, ki so poročeni prvo leto. Predvsem bo skrbel klub, da se odstranijo vsa nespornostna, ki nastanejo v prvem letu zakona! V ostalem bo organizacija pomagala novoporočencem tudi v gmojnem oziru. Ustanovitelji kluba mladih poročencev nameravajo se zadržati v večjih mestih lastna poslopja, poslopjih bodo šole, kjer se bodo kandidati sv. zakona seznanili z dolžnostmi zakonskega stana.

Bogate majaške razvaline v Mehiki. Ameriška arheološka ekspedicija pod vodstvom dr. Herberta J. Spindena s harvardske univerze, ki se mudi že dalj časa v Yucatanu, je zadnje dni

odkrila nove razvaline štirih velikih mest iz dobe mehiškega rodu Maja. Vsa štiri mesta so stala na morski obali. Raziskovalci so našli v teh razvalinah nove vrste kipov in slik, kakršnih ni videti v drugih, doslej znanih majaških mestih, na katerih je Yucatan zelo bogat.

Univerza kot garaža. Nevjorška univerzitetna uprava je bila prisiljena dijakom prepovedati, da puščajo svoje avtomobile pred univerzo. V Newyorku se pripelje skoraj vsak dijak h predavanju z avtomobilom in tako je stalo pred univerzo toliko avtomobilov, da je bil osebni promet znatno otežkočen. Nekateri dijaki so pripeljali male avtomobile celo na hodnike.

Pet živih generacij ene družine. V Lübbenu se je rodil kuharju Hermanu Steinbachu sin, katerega praprastari oče še živi. To je zelo redek slučaj, da živi pet generacij ene družine. Vsi, tudi najstarejši družinski član, opravljajo vsak svoj posel.

Maroška modrost. Častniški sluga maršala Lyantey, ki je bil pri sultanu v posebni milosti, se je razgovarjal nekega dne z Muley Jusufom o zvižajnosti Abd el Krima. »Francija ima povsem vzrok biti previdna glede ladje upornikov,« reče sultan. »Pred očmi morajo imeti pregovor, ki je splošno znan pri nas Marokancih. Glasi se: Če me kdo enkrat prevari, naj ga bog kaznuje; če me dvakrat, naj bog oba kaznuje in če me trikrat, naj bota sam jaz kaznovan.« — »In če se gre radi žene?« vpraša ironično francoski častnik. »To ne moti,« odgovori sultan. »V tem slučaju naredimo kot je v Parizu običajno.«

Stroški za odkritje Amerike. V Palosu (Spanija) se je našla knjiga firme Pinzon, katere je financirala Kolumbovo potovanje v Ameriko. Pot v Ameriko, ki je trajala od avgusta 1492. pa do marca 1493. je stala 28 tisoč pezetov, t. j. komaj 35 tisoč švicarskih frankov. Kolumb sam ni več porabil kot 1600 pezetov.

Brzovlaki s plesnimi dvoranami. Angleški inženier Yarrow, kateri se odlikuje kot iznajditelj in kot konstruktor ladje, je praznoval te dni v Londonu 84. rojstni dan. Kljub visoki starosti je še svez in ima še polno načrtov. Zadnja njegova iznajdba je brzovlak s plesno dvorano. Omenjeni brzovlak bo vozil na progi London-Brighton. Prvi vlak s plesno dvorano je bil blagoslovljen na njegov 84. rojstni dan. Nekemu novinarju je izjavil Mr. Yarrow, da je hotel z zadnjo iznajdbo obdariti mlajšo generacijo, da bi se na dolgih vožnjah ne dolgočasila preveč. Prepričan je, da bo njegova iznajdba izvedljiva in bo udobnost povečala.

Nemčija zavrže 7488 paragrafov. Dr. Kuelz, minister notranjih zadev, je naznanil, da se prične generalno trebljenje zakonika v Nemčiji. Zakonik vsebuje okrog 10.000 zakonov in od teh je 7488 nesmiselnih, vsled česar bodo črtani. Ostalih 3000 zakonov zadržuje za upravljanje države.

Odkritje novih radijevih žarkov. Fizik Werner Kolhörster iz Berlina je odkril nove žarke. Posrečilo se mu je pod zelo težkimi okolnostmi dognati nadzemski izvor žarkov. Imenovani žarki imajo svojstvo, katero imajo samo žarki, ki so prepojeni z radijevimi snovmi. Planeti ne vsebujejo teh snovi. Žarki so vidni in prodrejo deset metrov v led, en meter v svinec in povzročajo energijo, ki do danes še ni znana na svetu. Dr. Kolhörster je dobil za to odkritje nagrado akademije. Raziskovanje radijevih žarkov bo nadaljeval.

Dnevne novice.

Nedolžen — na smrti obsojen? Za znana ptujska razbojnika Čiča in Zlahtiča se štejejo dnevi. Obesili ju bodo, kakor se to spodobi za vsako etično visoko stoječo kapitalistično državo, v kateri je navada, da se zločin preganja z zločinom. Da gre obema morilecema življenje proti koncu, čutita že sama, dasi nista bila še o odklonitvi prošnje za pomilostitev prav nič obveščena. Sedaj ju je menda začela peči vest za odkrite in neodkrite zločine, in sta se zato jela izpovedovati. Čič je izpovedal, da je Zlahtič umoril predlanskem v Podvincih, niže Ptuja, trgovca Rosenfelda in da mu je pri izvrševanju tega posla pomagal neki pomožni delavec iz Krškega. Za ta zločin je bil potepuh Polak svoječasno na smrt obsojen. Naključje je hotelo, da je bil ob neki slovesni belgrajski priliki pomiloščen na dosmrtno ječo, sicer bi bil krvnik Mausner z njim že zaslužil »Stücklohn«. Na podlagi Čičovih izpovedi pride sedaj najbrže do ponovne obravnave, na kateri bo najbrže dokazana Polakova nedolžnost na umoru. Zlahtičevega pomagača s Krškega so že aretirali in ga Čiču predstavili. Čič vztraja pri svoji prvotni izpovedi in zatrjuje, da se ni zmotil. Omenili smo ta nenavadni slučaj, kako se česče zgolj na podlagi indicijev ne uvažuje protidokazov obtožencea, obsodi nedolžnega človeka na smrt. Ta slučaj je tako hrupen, tako poseben, da bi bilo vredno, da se z njim bavi naše časopisje nekoliko obširneje. Zgolj slučaj je, da ni Polak že med mrtvimi. Upamo, da se bo obravnava obnovila in Polaka, ki čepi po nedolžnem v zaporu, osvobodilo.

Jubilej dveh pravnikov. Zbornica odvetnikov v Ljubljani proslavi te dni dva svoja člana, ki delujeta že 25 let v najvažnejših funkcijah njihove stanovske organizacije. Predsednik zbornice dr. Danilo Majaron in pravni zastopnik dr. Fran Tekavčič sta ta dva moža. Oba sta posvetila velik del svojega življenja pravni vedi ter s svojim vztrajnim in smotrenim delom tako v praksi, zbornici kakor tudi v glasilu zbornice »Slovenskem Pravniku« nudila pravni javnosti mnogo pravne izobrazbe, tako da tudi z naše strani zaslužita spoštovanje in priznanje. Ob tej priliki pa moramo posebej poudariti, da je bil jubilar dr. Tekavčič več let zastopnik naših železničarskih organizacij ter je v najtežjih sporih z železničarskimi upravami s svojim resnim zastopanjem rešil marsikatero železničarsko rodbino najhujše socialne katastrofe. Delovanje teh dveh mož je tudi v socialno-pravnem naziranju rodilo znaten napredek, ki je bilo pred 25 leti še prav nazadnjaško tudi pri nas.

Naš rojak in zaslužni gerent mestne občine Ljubljana, Josip Turk, je na zadnjem romanju na Dunaj promoviral ne vemo za kakšnega doktorja v dunajskem hotelu »Oesterreichischer Hof«. In me samo za doktorja, tudi za »Bürgermeistera« je promoviral. Pred slovesom z gerentskega stolčka mu odkrito čestitamo na visokem naslovu.

Proslava Etične pomladi v Ljubljani. Vidovičev klub priredi pod pokroviteljstvom Akademskega socialno-pedagoškega krožka in s prijaznim sodelovanjem članov kr. drame gđc. Vide Juvanove in g. Slavka Jana v nedeljo, dne 21. marca t. l. ob pol 11. uri dopoldne v balkonski dvorani ljubljanske univerze svojo prvo proslavo Etične pomladi. Na proslavi se izjava sledeči spored: 1. Otvoritev in pozdravi. 2. Zupančičeva: Vesela pomladna epistola, deklamira g. Hugo Bajuka. 4. O. Zupančič: Prebujenje, deklamira g. Slavko Jan. 5. Zaključni govor. Na prireditve so vabljeni vsi prijatelji Vidovičevega pokreta. Vstopnine ni, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki za kritje stroškov in širjenje Vidovičevega pokreta. Odbor.

Demokrati, ki vedno in povsod glašajo svojo poštenost, odkritost, ki vedno očitajo drugim zahrbtnost in ne lojalnost, naj bodo tako lojalni in pošteti, da naši javnosti enkrat definitivno razrešijo vprašanje »Kazine«, ki je še vedno zamotano. Demokrati bi o tem povedali lahko precej, čeprav vemo tudi mi precej.

Govekar svoje dni ni rad tožil. Cankar ga je na mile »viže« izživljal in prosil za znamenito literarno tožbo, toda Govekar se ni uklonil, ostal je »trd neizprosni mož jeklen«. Čudno! Ampak sedaj ga je pa nedolžno razžalil v »Kritiki« g. Josip Vidmar, ki se pač ne more primerjati s Cankarjem, in g. Govekar ga je tožil. Razprava bo zanimiva, ker je g. Vidmar precej podkovan, posebno iz dobe literarnega razdobja 1890—1914.

Belgrajski karneval pa svoji raznoterosti, po razkošnosti daleko prekaša skromne slovenske prireditve. Letošnji predpust je bil v Belgradu tako živahen, tako opojen, da je zadnja dva dni zmanjkalo prostora v belgrajskih zaporih, kamor so tirali preveč vzhicene pustne device in devičnike. Celo policijske pisarne so morale izprazniti, da so mogli »nastaniti« zaljubljene pare. O polnoči zadnjega dne so morali z aretacijami prenehati, ker nikjer ni bilo več prostora. Pustni slavljenici so pa zapodili še policijo. Pri vsem so pa imele polne roke dela tudi sanitetne oblasti; rešilni avtomobili so odvažali nezvestne pijance, ranjene tekmece. Veljko Grigorijević je umrl vsled prevelikega zavžitja slivovke, Stojko Belobrtića je zadela kap pri pivski tekmi. Prvi je izdihnil v koritu, drugi pa v objemu svoje »marijice«. Povsod se je pa vino in žganje cedilo z miz in vse ulice so bile polne pijanih Belgrajčanov in Belgrajčank, seveda iz stanov, ki jim to nese. V Sloveniji to ne gre.

Zblaznela je 55-letna zasebnica Pavlina Hočevar, stanujoča v Delavskem domu na Turjaškem trgu. Odpekljali so jo na opazovalnico.

V Florijanski ulici je v nedeljo izbruhnil požar in sicer so se vnele saje v dimniku hiše št. 6. Domačini so ogenj sami zadušili.

Kolesarska sezona se pričinja in dosti jih je, ki si žele koles, denarja pa nimajo, da bi si jah kupili. Anton Čeh je pustil kolo v gostilni »Pri Štefanu«, pa se je kolesa »usmilil« neznan ljubitelj kolesarskega športa in ga odpeljal. Kolo je vredno 1500 Din.

Tiskovni sklad. Trinajsti izkaz. Črnologar Fr. Din 150; Rupnik Andrej Din 1; Demšar Ivan Din 2; Trohar Marija Din 2; Jeraša Marija Din 2; Reiner Lojze Din 1; Zugnuž Ant. Din 2; skupaj Din 1150. Zadnji izkaz Din 985. Skupaj z današnjo zbirko Din 99650.

Kultura.

Drama.

Četrtek, 18. marca: »Grofica Marica«.

Izven.

Petek, 19. marca: Ob 15. »Druga mladost«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Ob 20. »Deseti brate«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Sobota, 20. marca: »Pygmalion«, Premijera. Izven.

Ako ni drugače označeno, se prične predstave v drami ob 20., v operi pa ob pol 20.

Opera.

Petek, 19. marca: Zaprti. (»Prodana nevesta.« Gostovanje v Celju.)

Sobota, 20. marca: »Večni mornar«. D.

Današnja uprizoritev. Kalmanove operete »Grofica Marica« odpade in to vsled tega, ker potrebuje naša opera za operne novitete, ki pridejo v najkrajšem času na repertoar, mnogo vaj celokupnega ansambla na odru. Prihodnja uprizoritev »Grofica Marice« bo v nedeljo. Danes v četrtek zvečer pa ostane opera vsled skušenj zaprti.

Na praznik v petek, dne 19. t. m. sta v ljubljanskem dramskem gledališču dve predstavi in sicer popoldne ob treh veseloigra »Druga mladost«, zvečer ob osmih pa Jurčičev »Deseti brate«. Obe predstavi sta ljudski in po znanih cenah. Opera je ta dan zaprta vsled gostovanja v Celju.

Celjsko občinstvo opozarjamo, da bo začetek petkove operne predstave »Prodana nevesta« točno ob 8 na štiri popoldne, to pa zato, ker je opera razmeroma dolga, in mora radi odhoda vlakov končati takoj po šesti uri.

Mariborsko pismo.

»Slov. Gospodar« in bogokletniki. — Kako podpirajo brezposelne. — Klerikalno-demokratski blok se lomi. — Beda.

Maribor, 16. marca.

Neverjetna neumnost! Mariborski »Slov. Gospodar«, glasilo klerikalne stranke, je priobčil v zadnji številki notico nekega misijonarja, ki piše kako je letos bog kaznoval brezverskega kmeta, ki se je iz misijonarjev norčeval. Če bereš notico, se ti zdi, da poslušas Remčev »Zakleti grad« in ko bi ne živeli v dobi radija in bi se ne vozili z aeroplani tja gori, kjer je Dante nebesa videl, bi človek dobil vtis, da bog res nekje kraljuje in sicer oni, ki ga katoliki molijo in da ta bog drži z misijonarji! Ja, res, tako neslana je notica in sam misijonar, pa vsi uredniki se ji smejejo. Misijonar piše: »Kaznovana bogokletnost. Prebivalstvo srednje Sotelske doline stoje še sedaj pod vtisom božje kazni, ki je te dni zadela nekega mladega moža iz fare Sv. Ana na hrvatski strani Sotelske doline. Nekako pred tremi leti se je vršil v omenjeni fari misijon. Delo gospodov misijonarjev je imelo popoln uspeh, vsi farani so se udeležili pridno cerkvenih opravil ter pristopili končno k spovedi in obhajilu, razen enega mladega fanta, ki je bil znan po celi fari kot surov človek, brez vere ter je pri vsaki priliki kar sipal najostudnejše kletvice, tako da so se ga vsi ogibali. Ko so drugi farani hoteli v cerkev, poslušati misijonarje, se je on norčeval iz njihove vneme ter popival ta čas po krčmah. Enemu misijonarju se je fant zasmilil, sklenil je osebno iti k njemu ter ga po možnosti spraviti na pravo pot. Misijonarjev napor je bil brez uspeha. Letos se je zopet v omenjeni fari vršil misijon. Prišli so zopet stari misijonarji, katere je ljudstvo poznalo še od zadnjega misijona in jih je sprejelo z ljubeznijo in spoštovanjem. Cerkev je bila zopet nabito polna vernih poslušalcev. Izpreobrnili (!) so se stari, najbolj zakrknje-

ni grešniki, razven navedenega fanta, ki je postal sedaj naravnost hudoben. Prihajal je k cerkvi ter nagovarjal ljudi, naj gredo raje z njim v krmo popivat, nego v cerkev. Onim, ki so šli z njim, je dajal za vino ter preklinjal misijonarje, cerkev in Boga. Pa kazen za njegovo početje ni izostala. Ko so misijonarji odhajali, je sklenil njihov odhod primerno pozdraviti. V svojem vinogradu je ravno rigolal ter streljal kamenje. V času, ko so misijonarji odhajali, je navrtal več strelov, da jih izstreliti takrat, ko se bodo peljali pod vinogradom. Prižgal je vžigalne vrvice in vsi naboji razen enega so eksplodirali. Pristopil je k naboju, ki se ni vnel, v trenutku pa, ko se je nagnil nad kamen, je nastala eksplozija, koje učinek je bil strašen. Odtrgalo mu je glavo od telesa ter jo vrglo skupaj s kamenjem v velikanskem loku po zraku čez tri vinograde v dolino, kjer so jo komaj našli v grmovju.

Vse so torej spreobrnili naši misijonarji, tudi tiste proklete zakrknjenice, kakor pravijo, ponesrečenca so pa še posebej obdelovali, da ga iztrgajo iz hudičevih krempljev. Ta človek je moral biti res s hudičem nabasan! — Ni šlo! Nagajal jim je in streljal je iz radosti, da zapuste faro. Bog pa se je razjezil, potegnil z misijonarji, in že je ležala njegova glava v grmu. — Oj ti ljuba neumnost in ubogo ljudstvo, ki moraš take stvari čitati! Tokrat je torej bil bog strog sodnik in ni ga sodil radi brezverstva, nego radi njegove nagajivosti napram misijonarjem. Ob vsaki Veliki noči — letošnja ni več daleč — se take nesreče meštetokrat dogajajo. Radovedni smo le, zakaj ob Veliki noči bog ne ščiti fantov pred nesrečami, ko vendar ne nagajajo in niso bogokletniki, nego delajo bogu dopadljivo delo ob pritrjevanju misijonarjev in fajmoštrov? — Dokler bo slovensko ljudstvo take srednjeveške budalosti bralo, bo še dolgo takšno, kakršno je.

Sklenjeno je bilo v obč. svetu, da stavnbi urad strogo na to pazi, da bo

stavbenik Nassimbeni pri zidanju občinske stanovanjske hiše zaposloval le domače v mestu bivaajoče brezposelne delavce. Danes zvemo, da je nastavl po večini podeželske delavce, ki so cenejši. Niti toliko smisla nimajo naši klerikalci za socialno skrbstvo, da bi zaposlili mestne delavce, ki v trumah hodijo bledih obrazov in praznih želodcev ter križem rok po mestnih ulicah. Za vse to bodo odgovorni činitelji še odgovarjali!

Demokrati so se v Mariboru pobunili zoper črno vladno magistratu, pa zahtevajo od občinske delegacije, da položi mandate. Če je še kaj zdravega in doslednega v tej stranki, potem bodo ta umesten sklep tudi izvedli. Radovedni smo le, če se to tudi zgodi.

V našem uredništvu se zgledi mož potrditi obraza in prositi pomoči. Močan je in delal bi rad. Doma čaka pet otročičev in žena na kruh. Kapitalistični režim in pohlep za profitom ga je vrgel na cesto in vključil delazmožnosti mora počivati. Podpore od nikoder. Glad je pa velik in če bo kradel, bo zaprt, če ostane pošten, mu pomro otroci gladi. To je le eden izmed tisočih slučajev. Država bo pa dala vsakemu brezposelnemu en dinar letne podpore. Delavci, koliko časa boste še ostali izven socialističnega pokreta in te krivice mirno trpeli?

Iz Litije.

Del. tel. in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica Litija, sklicuje za nedeljo, dne 21. marca t. l. ob 2. uri popoldne v tovarniški kuhinji svoj II. redni obč. zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo tamburaškega odseka; 5. poročilo telovadnega odseka; 6. poročilo odbora za zgradbo »Delavskega doma«, referent sodr. Gajšek; 7. poročilo kontrolorjev; 8. volitev novega odbora; 9. izlet 22.—23. maja v Trbovlje; 10. raznoterosti. — Z ozirom na važnost dnev-

nega reda je dolžnost vsakega člana, da se občenega zbora gotovo udeleži. — Ludo Gajšek, t. č. predsednik.

Zagorje ob Savi.

»Svoboda I.« v Zagorju ponovno obvešča vse člane in članice, da se vrši podružnični občni zbor v nedeljo, dne 28. marca ob 3. uri pop. v običajni dvorani. Vsi člani morajo biti v redu s članarino vsaj do meseca februarja, — ako nimajo ali ne poravnajo članarine do tega meseca, nimajo pravice glasovati na obč. zboru. V slučaju, da ne bo ob določeni uri zadostne udeležbe pri občenem zboru, se vrši isti pol ure pozneje, in bo sklepčen ob vsakem številu.

Šoštanj.

Cenjeni sodrug urednik! Treba, da se spet oglasimo v »Delavski Politiki«, kajti novega je pri nas dosti. Delavstvo se reducira dnevno, ampak na umeten način. Iznebiti se hočejo vseh tistih, kateri dalje vidijo in več mislijo. Tako se dela sedaj pri nas, in mi se vprašujemo, kaj je pravzaprav vzrok vsemu temu. Komu so se ti ljudje zamerili? Ali so vzrok volitve v Del. zbornico? Zakaj da bi ne bilo sicer mogoče zaposlevati naših državljanov v tukajšnjih podjetjih? — Občina se je tudi močno postavila na nogo; posula je večinoma vse ceste, le glavne ceste so še vedno slabše kakor v hribih jarki. Dobro bi bilo, da bi občina malo pritisnila tudi na okrajni zastop, da že enkrat popravi ceste, ki so v tako slabem stanju. Kakor se sliši, bo v letošnji sezoni občina sezidala svojo šolo in še nekaj stanovanjskih hiš, kar seveda pozdravljamo! Od kolodvora do hotela »Jugoslavije« se je napravila pošpot med kostanjevimi drevesi, samo nekaj klopi bi še bilo treba postaviti.

»DELAVSKO POLITIKO«! V DELAVSKE DOMOVE

Čitajte edini delavski dnevnik „DEL. POLITIKA“!

W. RAUCH
trgovina stekla

Celje, Prešernova ul.

priporoča steklo za okna, zrcala, slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd. Na drobno! — Na debelo!

Makulturni papir
se proda po 4— Din za 1 kg.
Več se poizve v upravi lista. 103

Mlinar
starejša moč, z daljšo prakso v modernu urejenih podjetjih išče primerne službe. Cenj ponudbe pod „Pošten“ na upravo lista. 138

Pozor krojači, šivilje, nešivilje!

Kroje za dame in gospode izdeluje po merah; — modni listi samo 120 Din s slov. učnim poukom, po katerih mora krojač ali šivilja krojiti obleko. Specialni tečaj za krojaške mojstre, šivilje, pomočnike, pomočnice in nešivilje; pričetek 6. aprila. Vpisovanje in informacije daje: Oblastv. konces. v Franciji in Angliji dipl. KROJNA ŠOLA, STARI TRG šte. 19. I. nadstr. — LJUBLJANA. 147

P. LUKAS

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 7.

se priporoča za izdelavo prvovrstnih škornjev, gorstih, lovskih, športnih ter vseh vrst luksuznih čevljev točno po meri.

Postrežba priznana solidna. Cene zmernne. 145

Če hočete Vaše oči obvarovati

poslužujte se samo lepo in pregledno črtanih

poslovnih knjig

ki jih izdeluje po nizkih cenah 146

Knjigoveznica R. T. D. v Ljubljani

En grös

Kopitarjeva ulica 6/II

En detail

BERITE!

Lovro Kuhar: Povesti.

Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.

Zadružni koledar za leto 1926.

„Pod lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se: Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova 5

Kdor želi kupiti prvovrsten in poceni

PREMOG

in sploh kurivo naj ga naroči pri

„PRODUKCIJI“

osrednji zadrugi za nakup in prodajo

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Tržaška cesta, kolonija „Stan in Dom“.

110

PRESELITEV!

Drogerija „ADRIJA“

se preseli v soboto 20. t. m. iz Šelenburgove ul. 5.

v Šelenburgovo ul. 1. (Vis-a-vis Kavarne Zvezda).